

29.10.2

88a → 89a (משנה ג) (אין עניות במקום עשירות)

1. ואם דל הוא ואין לו משגת ולקח כבש אחד אשם לתנופה לכפר עליו ועשרון סלת אחד בלול בשמן למנחה ולו שמן: ויקרא יד, כא
2. קרא ממזרח עיט מארץ מרחק איש עצתי אף דברתי אף אביאנה יצאתי אף אעשנה: ישעיהו מו, יא
3. והדרך צלח רכב על דבר אמת וענוה צדק ותורך נוראות מינך: תהלים מה, ה
4. כפתריהם וקנתם ממנה יהיו כלה מקשה אחת זהב טהור: שמות כה, לו
5. כפר זהב טהור יעשה אתה את כל הכלים האלה: שמות כה, לט
6. ועשית את נרותיה שבעה והעלה את נרותיה והאיר על עבר פניה: ומלקחיה ומחתתיה זהב טהור: שמות כה, לו-לח
7. ונספיהם חצי ההין יהיה לפר ושלישת ההין לאיל ורביעת ההין לכבש יין זאת עלת חדש בחדשו לחדשי השנה: במדבר כח, יד
8. וקדה חמש מאות בשקל הקדש ושמן זית חין: שמות ל, כד
9. ואל בני ישראל תדבר לאמר שמן משחת קדש יהיה זה לי לדורותיכם: שמות ל, לא
10. באהל מועד מחוץ לפרכת אשר על העדת יערך אותו אהרן ובניו מערב עד בקר לפני ה' חקת עולם לדורתם מאת בני ישראל: שמות כז, כא

I Purpose of various liquid measures:

- a used to measure waters for purification of מצורע and for measuring oil for מזרי's grain offerings
    - i *דבי's question*: anoint (=sanctify) רביעית; the מצורע is performed outside and נזיר is sanctified at חלת נזיר
      - 1 *Answer* (ר' חייא): for oil of each of the loaves of כ"ג חביתי (רבי) praised him with v. 2)
  - b used to measure water for סוטה and oil for מצות of תורה
    - i *דבי's question*: why anoint חצי-סוטה waters are already קדוש and לחמי תורה become קדוש at הזבח
      - 1 *Answer* (ר' שמעון בר רבי): for מנורה (as per משנה ב) – ("נר ישראל" – רבי) praised him
      - 2 *Tangent* (רבי): if a נר goes out during night, he must clean out both wick and oil (no longer usable) & relight
        - (a) *Question* (ר' זריקא): does he add the missing amount of oil or a full לוג חצי?
        - (b) *Answer* (ר' ירמיה): must be full; else how could he measure
          - (i) *Proposal*: perhaps they have many graduated measures
          - (ii) *Rejection*: we have a tradition of 7 measures, no more (ר' זריקא) praised him with v.3)
            1. *Confirmation*: explicit ruling of רבי – must replace with a full לוג חצי
      - 3 *Tangent* (ר' ששת): the מנורה was made of bendable gold
        - (a) *Inference*: he holds that מקשה and ככר (one piece) applies to stems as well as נרות
        - (b) *Reasoning*: since he must clean it out (הטבה), if it didn't bend, he couldn't clean it out
        - (c) *Challenge*: report that they take נרות off, keep them in מקדש, but wash and dry them out etc.
          - (i) *Answer*: ר' ששת was following חכמים, who dissent from above report and aver that it never moved
          - (ii) *Note*: "חכמים" is ראב"צ – who reports that there was a gold strip covering נר, used to open and close
        - (d) *Note*: this is a מחלוקת תנאים – נרות are also from the ככר זהב – נחמיה; ככר זהב – חכמים: מחלוקת תנאים
          - (i) *Basis*: interpretation of v. 5 – חכמים – end of פסוק extends to נרות, tools excluded via אותה
            1. *Note*: in this version ר"נ takes position of חכמים (two versions of ר"נ's position)
            2. *Note*: in this version ר"נ takes position of חכמים (two versions of ר"נ's position)
          2. *Note*: in this version ר"נ takes position of חכמים (two versions of ר"נ's position)
  - (ii) *All agree*: the tools and appurtenances are not from the ככר זהב
- ii ממעט רבוי אחר רבוי – מצות תורה (in re: בשמן בשמן לוג ½ from ר"ע *ברייתא*
  - 1 *Explanation*: didn't need to state שמן at all, we would have applied לוג from other מנחות
    - (a) *And*: ½ of that goes to רבוכה, other ½ (לוג ¼) goes to מצות וחלות
  - 2 *למ"מ*: the ½ לוג, along with ¼ oil for מצות נזיר and 11 days between נדות are דאב"ע
- c used to measure oil for all מנחות – even if it is a מנחה of 60 עשרון, must measure out 60 times from לוג
  - i no matter how big the מנחה, it only gets 1 לוג of oil, per v. 1
    - 1 *Note*: ר"נ agrees, interpreting עשרון בלול בלוג for its own purpose – that he needs to bring an עשרון
    - 2 *חכמים*: who uses עשרון בלול בשמן for "עשרון per לוג 1" – we know he brings an עשרון, parallel to עשירות
      - (a) *Counter*: we might have thought that since he is given a "break" as עני, he's exempted from any מנחה
      - (b) *Response*: there is no "complete exemption" they use v. 1 to teach that any מנחת נדבה must be at least עשרון
        - (i) *Reason*: infer two things from that phrase
- d *לוגים* (3) רביעית ההין: for offering w/איל; *לוגים* (4) שלישית ההין: for offering w/פר; *לוגים* (6) חצי ההין
  - i *Note*: all of these are anchored in v. 7; measured against 12 לוג per ההין, per גמטריה of זה (12) – vv. 8-9
- e took 3.5 לוגים, .5 for each נר (use the חצי לוג to measure)
  - i *Source*: v. 10 – must have enough for evening 'til morning (and only עבודה which may be done at night)
    - 1 *Note*: they measured; either from little up until they found ½ לוג to be enough – to be thrifty
      - (a) *Or*: they measured by putting in a lot and diminishing each night until they found the right amount
        - (i) *Reason*: poverty doesn't belong in the מקדש (אין עניות במקום עשירות)